

Szentföld fekete-fehérben

A decemberi Hitközségi Híradó oldalait Berényi Szilvia (Budapest) felvételei illusztrálják, a fotósorozat címe: Szentföld fekete-fehérben

ENSZ Holokauszt Emléknep és Tu BiSvat

A Komáromi Zsidó Hitközség ezúton hív meg minden érdeklődőt az ENSZ Holokauszt emléknepja és Tu BiSvat, a fák újéve alkalmából tartandó összejövetelére, melyre **2014. január 26-án 14:30-kor** kerül sor a Menház Zsidó Kulturális és Közösségi Központban.

Előadások:

14:30 – dr. Vági Zoltán: Ki döntött a zsidók deportálásáról? Berlin-Pozsony-Budapest-Birkenau 1942-1944.

Dr. Vági Zoltán: történész, a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem

Társadalmi Konfliktusok Kutatóközpontjának igazgatóhelyettese, több, a holokauszt témakörében Magyarországon és az USA-ban megjelent kötet társszerzője.

15:15 – dr. Miroslav Michela: Výskum dejín židovského osídlenia v Komárne

Dr. Miroslav Michela 1978-ban született Komáromban, jelenleg a Szlovák Tudományos Akadémia pozsonyi Történelmi Intézetének és a prágai Károly Egyetem Cseh Történelem Intézetének munkatársa. Tudományos publikációk szerzője, alapítója és főszerkesztője a www.forumhistoriae.sk internetes kiadványnak.

16:00 – Tu BiSvat – a Shalom klub összejövetelén 15 féle gyümölcssel köszöntjük a fák újévét.

A program kétnyelvű, minden előadás szlovákul és magyarul is hallgatható, szinkrontolmácsot biztosítunk. Mindenkit szeretettel várunk! ■

Ismerje meg a számítógépek világát!

Új programot szeretnénk indítani a Menház Zsidó Kulturális és Közösségi Központban 2014-től. A számítógépek világa tagjaink közül még ma is sokaknak ismeretlen, amennyiben szeretné megtanulni:

- az Internet használatát,
- számítógépen kapcsolatot tartani családtagjaival és közösségünkkel,
- könyveket olvasni, filmeket nézni, rádiót hallgatni, esetleg távfelügyeletet igénybe venni a technika segítségével,
- on-line bekapcsolódni programjainkba.

Itt az alkalom. Várjuk jelentkezését 2014. január 15-ig a kile@menhaz.sk címen! A csoportot a jelentkezők számának függvényében indítjuk az év elején. Legyen önnek is rendszeres, hasznos elfoglaltsága! ■

Programok 2014-ben

Közösségünk az alábbi kiemelt programokat tervezi jövőre:

Január

2014. január 26. vasárnap

ENSZ Holokauszt emléknep, konferencia, Tu BiSvat

Február

Online oktatási program, iskolások tanulmányi versenye

Március

2014. március 16., vasárnap

Purim

(Folytatás a 4. oldalon)

Támogatónk

20 éves az nka

Mozaikok a komáromi zsidóság történetéből

November hónap folyamán több komáromi könyvesbolt polcaira is eljuttott könyvünk a Mozaikok a komáromi zsidóság történetéből. A kötet már a nagyobb szlovákiai internetes könyváruházakban is kapható, természetesen továbbra is megvásárolható a KZSH titkárságán. ■

Nyertes pályázatok

A Holland Zsidó Humanitárius Alap támogatásban részesítette a Machar – Ajánló című programunkat a 2014. évre. Köszönjük! ■

Könyvek ajándékba

A budapesti Gabbiano print kiadó vezetője Izsák Gábor számos könyvet ajánlott fel kiskönyvtárunknak, melyet ezúton is köszönünk! ■

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges):

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno vagy

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

Magyarországi olvasóink figyelmébe: Kedves Olvasónk!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

Külföldi olvasóink figyelmébe: Támogathat már Paypalon keresztül is!

A Komáromi Zsidó Hitközség megnyitotta Paypal számláját, adományait az alábbi címre küldhetik: help@menhaz.sk

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesačník ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** – séfredaktor: Paszternák Tamás (tamas.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomtatás** – tlač: Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám**: EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. **IČO**: 34073400. Alapítva 5756-ban. Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Kultúra národnostných menšín 2013. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!**

Faliújság rövid hírek

✧ A HH-t, a KZSH-t és a Shalom klubot támogatták: Bakonyi István (Budapest), Feketeova Mária (Komárom/Komárom), Parnes (Wilhelm) Ági (Izrael) és anonimitásukat kérő adományozók!

✧ Új könyveket szereztünk be a Spitzer Béla Kiskönyvár számára. Várjuk olvasóinkat!

✧ Irodánkban gyógyászati segédeszközök kölcsönözhetőek. Érdeklődni lehet Haas Judit irodavezetőnél.

✧ Év vége előtt benyújtottuk a KZSH 2014-re vonatkozó pályázatait, eredményükről folyamatosan olvashatnak majd lapunkban.

✧ Szerda délutánonként folytatódik a héber nyelvtanfolyam a Menházban Zuzana Toledano tanárnő vezetésével.

✧ Ezúton szeretnénk köszönetet mondani Vincze-Schweitzer Juditnak, aki önkéntesként lefordította angolra a Komáromi Zsidók Világtalálkozójának programját.

Kóser pékáru rendelhető

Kóser pékáru (barchesz, csurgós-kakós kalács stb.) legközelebb **2014. január 24-re (péntek)** rendelhető. Az ígé nyeket szerdáig várjuk a 7731-224-es számon és a mehaz@menhaz.sk címen. ■

Fényes dallamok – Hanuka 5774 Komáromban

Az idei hanukai ünnepséget lázas előkészületek előzték meg a Komáromi Zsidó Hitközségben. Kollár Zoltán és Pasternák Antal, vezetőségünk tagjai mindent elkövettek, hogy a december 1-jén tartandó összejövetelre birtokba vehessük az 50 fő befogadására alkalmas Lipscher Mór termet, amely ezentúl előadások és koncertek helyszíne lesz.

A tervek szerint 2014 júniusában itt nyílik majd meg a Schnitzer Ármin Mikromúzeum kibővített tárlata. A felújított elektromos hálózat, az új padló, a frissen festett falak mind-mind hozzájárultak az idei fény ünnepének különleges atmoszférájához.

Vasárnap Bíró Eszter és Hámori Máté fergeteges koncertje indította a délutánt. Sokaknak csak állóhely jutott az ünnepi, zsidó vonatkozású színdarabok dalait felvonultató előadás alatt. A dalok elvarázsolták a közönséget. Méltó megnyitója volt ez az új közösségi térnek, a Mozaikok a komáromi zsidóság történetéből vándorkiállítás roll-upjai teszik még otthonosabbá a termet.

Az ünnep történetéről, hagyományairól Fináli Gábor, az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem hallgatója, a dél-pesti zsinagóga vallási vezetője adott elő a Wallenstein Zoltán teremben,

majd quiz játékkal mérte fel a résztvevők hanukai tudását. A bőségesen terített asztalokról nem hiányozhattak az izraeli ételek és italok, melyeket Weiss Yossi vállalkozó és felesége Miriam adományozott közösségünknek. A gyümölcsökről ezúttal is a Toledano család gondoskodott.

Az ünnepi gyertyák fellobbanását közös éneklés követte, értékeltük a hanukai fánk sütő versenyt, az ünnepi tombolán értékes nyereményeket osztottunk ki. Köszönet Miklós Dórinak és Paszternák Tamásnak a rendezvény megszervezéséért, Haas Judit irodavezetőnek és minden tagunknak, akik a lebonyolításban segítettek. ■

Az ünnepi gyertyák fellobbanását közös éneklés követte, értékeltük a hanukai fánk sütő versenyt, az ünnepi tombolán értékes nyereményeket osztottunk ki. Köszönet Miklós Dórinak és Paszternák Tamásnak a rendezvény megszervezéséért, Haas Judit irodavezetőnek és minden tagunknak, akik a lebonyolításban segítettek. ■

Gyökereink visszahívják – Komáromi Zsidók Világtalálkozója

A Komáromi Zsidó Hitközség 2014-ben a Holokauszt 70. évfordulója alkalmából rendezi meg a Komáromi Zsidók II. világtalálkozóját. A túlélők mellett várunk mindenkit, akinek városunkból vagy a környékről származtak felmenői. A program szlovák, magyar és angol nyelven zajlik majd. Valamennyi generáció tagjait szeretettel várjuk!

Időpont: 2014. június 6-8.

Tervezett program:

Péntek: zsidó közösségi múzeum megnyitása a Menház -

Zsidó Kulturális és Közösségi Központban, közös szombatfogadás és ünnepi kóser vacsora.

Szombat: Sahrít, ismerkedő beszélgetés, városnéző séta, találkozás a város vezetésével, Havdala, filmvetítés.

Vasárnap: Mártírnap – megemlékezés a temetőben és a zsinagógában.

Regisztráció: kile@menhaz.sk. Kérjük, továbbítsa felhívásunkat ismerőseinek, barátainak! Mindenkit szeretettel várunk! ■

PT

Szabadegyetem

Novemberben tartottuk az Országos Rabbiképző-Zsidó Egyetem Szabadegyetemének második előadását, melyen dr. Oláh János, az intézmény rektorhelyettese a zsidó esküvő néprajzi vonatkozásait mutatta be. A program számos érdeklődőt vonzott, még Pozsonyból is érkeztek. Az előadást dr. Padlovics Ágnes tolmácsolta szlovák nyelvre. Az első szemeszter decemberben ér véget, reméljük tavasszal még többen csatlakoznak kezdeményezésünkhöz. ■

FELHÍVÁS

A Dél-Komáromi Klapka György Múzeum a Holokauszt 70. évfordulójára, 2014 szeptemberében, „Ezt a hazát tehát elvesztettem ...” – a Holokauszt komáromi eseményei címmel tervez kiállítást, amelynek célja, hogy feldolgozza az egyékes Komárom korszakbeli eseményeit, a zsidó lakosságot ért intézkedéseket és következményeit, bemutassa az egyéni és családi sorsokat, felkutatssa a helyi zsidómentőket és megismertessen a Csillagerődben történekmel.

A múzeum várja mindazoknak a jelentkezését, akik bármiféle információval, emlékekkel, fényképpel, dokumentumokkal rendelkeznek a témában, hogy jelentkezzenek Számadó Emese múzeumigazgatónál a 0036 34 344-697-es múzeumi telefonszámon, illetve az emese@jamk.hu e-mailcímen.

A múltat, a múltnak hagyatékát kell kutatnod

A Komáromi Zsidó Hitközség a Jubileumok éve – 2014. (dr. Schnitzer Ármin Komáromi főrabbi halálának 100. évfordulója, az I. világháború kitörésének 100. évfordulója és a Holokauszt 70. évfordulója) alkalmából tanulmányi versenyt hirdet minden érdeklődő számára.

Korosztályok:

- gyermekek 15 éves korig
- középiskolai tanulók (érettségiig)
- egyetemi hallgatók
- felnőtt – 120 éves korig

Kategóriák:

- fénykép
- vers
- novella, esszé
- rajz, festmény, grafika, szobor, kollázs, plakát
- rövidfilm

Témák:

- Zsidók az első világháborúban
- A holokauszt időszak
- Zsidó közösségek a háborúk előtt és között
- Mit tennél az antiszemitizmus ellen?
- Zsidó közösségek ma
- Izrael
- Emlékezési formák
- Schnitzer Ármin

Időpontok:

A versenyművek beadási határideje: 2014. április 30.

A versenyművek személyes bemutatására és a díjátadásra 2014. június 8-án kerül sor. A pályaművek magyarul és szlovákul is beadhatók. A díjazott művek megjelennek a Hitközségi Híradóban és kiállításra kerülnek a Menházban.

A díjazottak értékes nyereményben részesülnek. A pályaműveket szakmai zsűri értékeli. A tanulmányi verseny a Balassi Bálint Intézet támogatásával jön létre. Kérdéseiket a kile@menhaz.sk címen várjuk. A pályaműveket papír alapon 1 példányban és elektronikus úton a kile@menhaz.sk címre kérjük eljuttatni.

Postai cím: Židovská náboženská obec v Komárne, „Pályázat”, Eötvös utca 15, 94501 Komárno, Slovakia. ■

Könyvbemutató és filmvetítés

November utolsó keddjén Dél-Komáromban, az Arany 17 művelődési központban került sor a helyi múzeumbarátok köre havi találkozója, melynek témája ezúttal a komáromi zsidóság története volt. Számadó Emese, a múzeum igazgatója köszöntötte a megjelenteket, majd Paszternák Tamás, a Komáromi Zsidó Hitközség koordinátora mutatta be a Mozaikok a komáromi zsidóság történetéből című könyvet és közösségünk egyéb kiadványait. A program második felében az alkotók jelenlétében vetítették le Padlovics Ágnes és Drozd Milán 220 éves a Komáromi Zsidó Hitközség című filmjét. A rendezvény a résztvevők kérdéseivel fejeződött be. ■

Programok 2014

(folytatás az 1. oldalról)

Április

2014. április 15., kedd

II. Széder

Május

2014. május 4. vasárnap

Komáromi Napok

Június

2014. június 6-8.

Komáromi Zsidók Világtalálkozója

Szeptember

2014. szeptember 7., vasárnap

Zsidó Kultúra Európai Napja

2014. szeptember 24., szerda

Erev Rosh Hasanah

Október

2014. október 3., péntek

Kol Nidré

2014. október 4., szombat

Jom Kippur

2014. október

Szukkot Party

November

Schnitzer Emlékkonferencia

és könyvbemutató

December

Chanuka, a fény ünnepe

Tervezünk még kirándulást és az Országos Rabbiképző-Zsidó Egyetem Szabadegyetemének folytatását. Mindenkivel szeretettel várunk! ■

EGY ÉV IZRAELBEN

Dr. Paszternák András útinaplója

XXV. rész Jelentés a Közel-Keletről

(2011. augusztus 20.)

Savua tov! Jó hetet! Így köszönnek Szerrefelé ilyenkor szombat este. Véget ért a Sabesz, a hetedik nap, a pihenés napja. Kezdődik egy új, munkával teli hét.

A hétvégén Ramat Ganban maradtam, a csütörtöki elítelt merényletek, és az azóta folyamatos rakétatűz, amely Dél-Izraelt (Ashkelon, Ashdod, Kiriyat Gat, Beer Sheva és a környező települések) éri, lehangolt.

Csütörtök este Skypon beszéltem Ornával és Yossival, éppen a biztonsági szobában ültek. Elmesélték, hogy a tengerparton találkoztak a barátaikkal, amikor a szirénák az első rakéták érkezését jelezték. 30 másodperc van ilyenkor fedezékbe vonulni. Látták, amit az „Iron Dome” légvédelmi rendszer – amit egy hete Yossi közléről is megmutatott – elkapja a rakétát. Hasonló látvány tárult eléjük péntek reggel is. Mindez abban a békés, nyugodt, festői kisvárosban, ahol izraeli tartózkodásom óta öt vagy hat feledhetetlen hétvégét, ünnepnapot töltöttem.

A végén pénteken se mentem el a helyi nagy plázába (canyon, ahogy itt hívják), pedig azt olvastam róla, hogy ez volt Izrael első ilyen áruháza. Maradt a házimunka, a mosás, takarítás, majd a pihenés, a Hitközségi Híradó augusztusi számának szerkesztése. Csütörtökön munkából jövet erőt vettem magamon, s letudtam a sabesz bevárlását. Az ünnepi asztalom egyik fogása a kedvenc szőlőm volt.

Amellett, hogy a híreket követtem az YNET, a Haaretz és a Jerusalem Post oldalain két, szeptemberi esemény előkészítésén munkálkodtam. Plusz itt volt még a következő Kémiai Panoráma Re-Akciónak a közönségi rovatának megírása. Időközben befutott az indiai Nano Digest magazin augusztusi száma, így akadt szakmai olvasnivaló is.

Alig, hogy befejeztem az előző blogbejegyzést – közben fél szemmel a tv-híradót néztem - statisztikai adatokat közöltek arról, hogy hány Grad, Kaszám és egyéb rakéta csapódott be, ezeket most új szalagcímek váltották fel. Beer Shevában telitalálat ért egy lakó-

házat, egy halott, négy súlyos sérült. Ofakimban több gyerek sérült meg egy másik rakétatámadásban.

Rákerestem, a Tel-Aviv Beer Sheva távolság 113 km (Tel-Aviv Ashdod, ahol pénteken sérültek meg többen egy becsapódó rakétától csak 40 km). Ramat Gan talán kicsivel közelebb van. Mit is jelent ez? Kb. azt mintha Pesten ülnék a tv előtt, miközben a 100 km-re lévő Komáromra rakéták hullanak. Még innen Tel-Aviv elővárosából is hihetetlennek tűnik mindez. Megérkezésem után pár héttel buszoztam Beer Sheva mellett a Nano IS Green konferencia résztvevőjeként Dimóna felé. Most meg lövik.

Az izraeliek így élnek 63 éve, ha megkérdezel valakit, meg lehet ezt szokni? Nincs más megoldás, hangzik a válasz.

S mi lesz mindennek a következménye. Felszállnak majd a harci gépek, végrehajtanak néhány célzott támadást, amely a sűrűn lakott Gázai övezetben a polgári lakosságot sem tudja kikerülni. Erre jönnek majd a válaszrakéták, az eilatihoz hasonló merényletek, s a vadászgépek újra levegőbe emelkednek, s kezdődik minden előlről.

Péntek este, nehezen aludtam el, bekapcsoltam a gépem, s rákerestem az izraeli polgári védelem oldalára, átnéztem, mikor mit kell csinálni, csak a biztonság kedvéért. Mint ahogy az oldalon írják: be prepared! just in case. Én a repülőn is átolvasom a SAFETY Cardot minden alkalommal újra és újra.

Layla Sheket! – így köszönt el előbb a hosszúra nyúlt híradó műsorvezetője. Csendes estét Izrael!

Kisokos (a Wikipédia alapján): Beer-Seva (mai izraeli átírásban Beer-Sheva, magyar átírásban még Berseba az izraeli Negev-sivatag legnagyobb városa, melyet a „Negev fővárosának” is neveznek. A város az ország déli régiójának közigazgatási központja, mely helyet ad többek között a Ben-Gurion Egyetemnek. A város az ország 1948-as létrejötté óta figyelemreméltóan terjeszkedett. 20 évvel ezelőtt lakossága csupán 110 800 fő volt, míg 2005-ben lakosainak száma 185 500-ra volt tehető, ezzel Izrael hatodik legnagyobb városa.

(2011. augusztus 21.)

Amikor 1994-ben először jártam a Szentföldön, s találkoztam azzal a szó-

val, hogy mazgan (azaz légkondi), kicsit nagyzolásnak éreztem, hogy minden üzletben, otthonban sarkvidéki hideget fújnak a készülékek. Ma, amikor másfél hét után még mindig nincs légkondicionálás a laborban, felül kell bírálnom a 13 évesen megfogalmazott előítéletemet.

Az első pár napban még ki lehetett valahogy bírni. Aztán mire átmelegedett a terem, egyre rosszabb lett. Délután már tapadt rajtam a ruha, s azzal a gondolattal is eljászottam, a laborokban kötelezően felszerelt vészruhany alatt milyen jó lenne felüdülni. Amikor kezdett légszomjamm lenni, akkor kinyitottam az ablakot egy kicsit. Kb. olyan érzés volt, mint mikor a sütés után óvatosan kitarja az ember a sütő ajtaját. Áradt be a meleg levegő. Az elmúlt hetek hűvösebb napjai után visszatért a nyári kánikula Tel-Avivba. Mazgan nélkül tényleg nem lehet dolgozni, élni ebben az országban, azaz lehet, de baromira kellemetlen.

A nap nagy részét egyedül töltöttem, a nyári szabadságolások ideje van. Tizenegy körül betévedt egy kolléga, akivel egy kellemes beszélgetést bonyolítottunk le. S láss csodát ő kezdett el kommunikálni, anélkül, hogy bármi kérdést feltettem volna. Valami tényleg van abban, hogy az izraeli fiatalokat a szabrehoz, a kaktusz gyümölcséhez hasonlítják. Ez kívülről szúrós, belülről viszont édes. Megvitatuk a dél-izraeli helyzetet, „megnyugtatót”, ahhoz, hogy Ramat Ganban is hulljanak a rakéták, nagyon nagy háborúnak kell lennie. Mintha csak a tegnap esti blogbejegyzésemet idézte volna: „ők már megtanultak ezzel együttélni”.

A sok szomorú történet mellett a hétfővé tartogatott egy örömhírt is, a jeruzsálemi villamos (könnyű vasút – ahogy itt nevezik) végre elindult. Az első munkanapján 40 000 utast szállított.

Mint vonat és villamos mániás, alig várom, hogy kipróbáljam. Erre valószínűleg már csak az otthoni, kis szabadságom után kerül majd sor. Volt ma egy globalizáció irányába mutató hír is, a Google Street View megkapta az engedélyt, jöhetnek a kamerás kocsik Izraelbe, hogy utána, már az otthoni számítógépről is bebarangolhassuk Tel-Aviv, Jeruzsálem, Haifa utcáit. ■

Készült az Interneten folyamatosan publikált Posztdok Napló alapján –
www.kispaszti.com

Feuerstein Azriel:

KELJFELJANCSI

8. fejezet 6. rész

Minket, akiket a jobb oldalra küldtek sok üvöltés és verés segítségével hármassorokba állítottak. Én az első sorba kerültem a peron szélén. Egyszerre csak látom, hogy a peron alatt lévő úton egy csoport aszszony és gyerek közeledik. Az első sorokban látom anyukámat, amint két barátnője támogatja. Ő is meglát engem. Ennek a finom, csendes, halk szavú asszonnak a torkából, aki nem emlékszem, hogy valaha is kiáltott volna, iszonyú, kétségbeesett, fájdalmas üvöltés tör ki: „GYURIKA!”

Úgy rémlett, mintha az egész zaj, kiáltás és zűrzavar egy pillanatra elhalkult volna és anyukám hangja, mint egy éles kés vágta ketté a körülöttünk forrongó poklot, két egyenlőtlen részre vágta az én életemet is, két részre, amely soha többé sem fog összefogni.

9. fejezet 1. rész

Fröken Ulle szeme vörös volt a sírástól. „Be akartam fejezni az elbeszélésem első részét és ezért késtem” mondta bocsánatkérően „és ezért késsem.”

„Gustav Fröding verseit olvastam, kellemebb anyag, mint amivel fröken Ullének kellett megbirkóznia és talán tehetségesebb is a szerzője.”

„Tehetségesebben? Ez a nem várt szerénység tényleg meglep. Engem mindenesetre sikerült megríkatnod.”

„Igen, látom a kisírt szeméről, és tényleg sajnálom, hogy a kávé és a sütemény elkészítése mellett még egy messzi és furcsa nép tragikus sorsával is kell, hogy terheljem.”

„Ne mondja senki, hogy fröken Ulle nem ért meg enyhe célzásokat. Ül le és igyuk a kávé! De, az igazat megvallva én azt hittem, hogy a beszélgetéseinket várod olyan türelmetlenül” mondta mosolyogva, de egy kicsit komolyan.

„Ami fontos, fröken Ulle, hogy sikerült mosolyra bírnom, és tessék elhinni, a beszélgetéseink nem kevésbé fontosak nekem, mint a sütemények, ami nem kis szó, ha az ember tudja,

hogy fröken Ulle süteményei milyen ízletesek. De tessék megmondani az igazat, nem kérdezte magát, hogy tulajdonképpen, mi közöm van nekem mindehhez? Hogy lehetséges-e, hogy a zsidóüldözésnek semmi oka nem volt? És mit érint ez bennünket, svéddek?”

„Nézd Jéorj, hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem vetődtek fel ilyen kérdések, főleg a háború alatt, amikor a borzalmak még nem voltak köztudomásúak, és amit hallott az ember azt a szövetségesek háborús propagandájának tulajdonította, vagy elképzelhetetlen túlzásoknak. Ilyen szóbeszédnek főleg akkor forogtak közzsájon, amikor a dán és a norvég földalatti mozgalmak titokban, csónakokon átszállították a zsidóikat Svédországba. Sokan kérdezték akkor, mi dolgunk van nekünk mindezzel? Miért kell konfliktusba keveredni a győztes németekkel, veszélyeztetni a semlegességünket pár zsidó miatt, akik még csak nem is a mi állampolgáraink? Hiszen világos, hogy ha a németek úgy akarnák, elfoglalhatnák Svédországot is, mint a többi skandináv államot. Én mondhatom, hogy elég büszke vagyok arra, hogy a svéddek többsége amellet volt, hogy segíteni kell az üldözötteken.”

„Tudja fröken Ulle, én tényleg kérdeztem magamtól, hogy tulajdonképpen miért?”

Miért kellett a svéddeknek a semlegességüket veszélyeztetni akkor, amikor minden más európai ország bezárta kapuit az üldözöttek előtt? Mi vitte rá őket, hogy elhiggyék, hogy ezekre a zsidókra a halálnál is rosszabb sors várna? Hiszen mi, a magyar zsidók, akik a kitörni készülő vulkán tetején ültünk, mi sem voltunk képesek elhinni?”

„Azt hiszem, hogy ennek az oka főleg a skandináv szolidaritás volt. Azt mondtuk magunknak, hogy ha a dánok és a norvégek veszélyeztetik az életüket azért, hogy az országuk zsidóit megmentsék, nekünk is meg kell tenni, amit lehet. Mondd, Jéorj, ti, akik amint mondod a vulkánon

ültetek, akik hallottátok, mi történik a szomszéd országok zsidóival és tudtátok, hogy milyen sors vár rátok a német megszállás esetén, nektek tényleg nem volt semmi lehetőségetek arra, hogy valami ellenállást szervezzetek?”

„Fröken Ulle, evvel a kérdéssel kizárom magamat azóta, amióta Klári a csecsemőjével hozzánk szökött és nem tudok erre választ találni. Már mondtam, hogy nincs vakabb annál, mint aki görcsösen behunyja a szemét a valóság elől és ez az, amit mi tettünk. Tulajdonképpen kétféle cselekvési lehetőség lehetett volna: egyéni vagy szervezett. Az egyéni azt jelentette volna, hogy az ember elfogadja azt az elvet, hogy meneküljön az, aki tud, sorsukra hagyva az öregeket, a betegeket. Igaz ugyan, hogy a jelenlétünk végül is nem segített nekik semmit, de nem tudom, hogy képes lettem volna-e a tükörbe nézni, ha megmenekültem volna miután őket a sorsukra hagytam. A szervezett ellenállás hiányát nehezebb megérteni. Tény az, hogy már pár éve volt egy ilyen menekült beszivárgás a szomszédos országokból, és ezek segítséget is kaptak a különböző, főleg cionista szervezetektől, támogatást, hamis papírokat. Miért nem tudtak hasonló valamit megszervezni a magyar zsidók számára? A válasz erre talán az, hogy mint a zsidóság tömegei, a vezetőség sem volt képes elképzelni, hogy nálunk ilyesmi lehetséges. Én tudom, hogy ez viccnek hangzik, de a koncentrációs táborokban, miután már átmentünk Auschwitzon, láttuk a krematórium kéményét és éreztük a füstje szagát, hallottunk a gázkamrákról, sokat beszélünk arról, hogy mi lesz a háború után, ha majd találkozzunk a szüleinkkel. De eltérek a tárgytól. A fő oka annak, hogy a zsidó vezetőség nem készült fel, az, hogy meg akarták őrizni a legalitást és nem akartak pánikot kelteni, szerintük ez csak megnehezítette volna a helyzetet.” ■

Folytatása következik...

Löwinger Manci szakácskönyvéből

Kupidó túlórázott

Ronit falun született, nem messze a nagyvárostól. Még gyerek volt, mikor már tudta, hogy ő színész lesz, és nagy városban fog lakni. Fivére szerette a mezőgazdasági munkákat, agronómusnak készült, új zöldség- és gyümölcsféléket akart kifejleszteni. Jákov nagyvárosban született, hentes üzletük volt amelyet nagyon kedveltek a vevők volt, mert mindig friss és szép árut kaptak. A szomszédban lévő üzlethelységben éttermet alapítottak ahol főleg húsos ételeket lehetett kapni. Ez az étterem is sikeres volt. Jákov a katonai szolgálat befejezése után vezette az éttermet.

Egy nyári estén a városi nemzeti parkjában híres külföldi rockénekes adott koncertet. Kupidó ott látta az először Ronitot és Jákovot. Messze álltak egymástól, nem is ismerték egymást, de Kupidónak megtetszettek. A távolság miatt nem tudott rendesen célozni, de megígérte magának, hogy követni fogja őket. Ronit már színiskolában tanult és részidős munkát keresett. Jákov éttermébe pincért kerestek, Ronit betért oda, mivel a tulajdonos éppen nem volt bent, kérték hogy később jöjjön. Az utca másik oldalán egy kávéházba kerestek pincért, Ronit betért és rögtön megkapta a munkát. Kupidó nagyon haragudott magára és elkezdte törni a fejét, hogy miben hibás ő, talán már megöregedett, már reszket a keze és talán már a szeme se olyan mint fiatal korában.

Mikor a tanév befejeződött, Ronit szabadságot vett ki. Észak- és közép-amerikai kirándulást tervezett egyik barátjának. Hamarosan útrakeltek. Kupidó tehetetlennek érezte magát és szüleihez, illetve Vénusz és Mercurhoz fordult tanácsért. Mivel ismert, hogy Kupidó élettrajza teli van sikerekkel, a szülei csak azt tanácsolták hogy nyissa ki jól a szemét, talán szükségé van szemüvegre, lehet hogy egy kis kikapcsolódás segít majd felfrissíteni híres tehetségét. Kupidó szépen megköszönte a tanácsokat és villámgyorsan visszarepült pont időben, mert Jákov útban volt a repülőtérről. Jó munkáját akarták a szülei megköszönni, két hónap szabadsággal, és Amerikai kirándulással lepték meg. Részletes kirándulás tervezett, belföldi repülőjegyeket vett, szállodákat foglalt és autót bérelt. Mikor a repülő felszállt, kényelmesen elhelyezkedett, nem gondolta, hogy mellette láthatatlan utas ül, Kupidó személyében.

Ronit New Yorkban kezdte a kirándulását. Sok gyaloglás után készült beülni egy étterembe, mikor várta, hogy a közlekedési lámpa zöld legyen az utca másik oldalán Jákov állt Kupidóval a vállán, aki tudta gyorsan kell cselekednie, mivel a két fiatal pont ellenkező irányba ment. Mikor a lámpa zöldre váltott, Kupidó sikeresen kilőtte a híres nyilait és eltalálta a célozottjait. Egyszerre léptek be az étterembe, a pincér gondolva hogy együtt vannak egy asztalhoz vezette őket. Angolul kezdtek beszélgetni, de hamarosan rájöttek, hogy mind a ketten izraeliek. Az ebéd jó volt, Kupidó nagyon elégedett volt, de tudta hogy a küldetése még nem fejeződött be. Mikor a két fiatal búcsúzott

egymástól, közelebb repült és boldogan hallotta hogy mivel mind a ketten a kirándulást New Yorkban fejezik be, megbeszéltek hogy ebédre a Waldorf Astoria-ban találkoznak.

A megbeszélten napon találkoztak, ma Izraelben boldogan élnek, Kupidó pedig tovább folytatja a küldetését.

A Waldorf Astoria szálloda a szakácsa találta ki a következő salátát amely Tu Bishvátra, a fák ünnepére alkalmas.

Hozzávalók:

4-5 db. apróra vágott zellerszál, 1 nagy vagy 2 kisebb alma, 1 kis doboz ananász, 1 pohár dió közepes nagyságúra vagdalva, 1 lapos evőkanál majonéz, 2 evőkanál citromlé

Elkészítés:

A zellerszárat, ananászt, az apróra vágott almát és diót egy tálba rakjuk, leöntjük citromlével és hozzá adjuk az 1 kanál majonézt. Ajánlatos rögtön tálalni. Jó étvágyat! ■

Orna Mondschein

Az Eötvös utca 9. hírei

A hitközség vezetőségének döntése értelmében tavasszal a bérlők hozzájárulásával megvalósulhat a ház nyílászáróinak cseréje. Ezt a KZSH anyagi helyzetének függvényében követi majd a homlokzat felújítása. ■

Temetői hírek

A temető őszi karbantartása befejeződött. A sírkert szombat és a zsidó ünnepek kivételével napkeltétől napnyugtáig látogatható. Megtörtént az októberben megrendelt 30 sírkő felállítása. ■

Elhallgatott múlt

A Szombat zsidó kulturális és politikai folyóirat internetes változatában felejtébb elgondolkodtató szalagcímre lettem figyelmes: „A családok kétharmada soha nem beszél a holokausztról és a kommunizmusról”. Kétharmad??? Lehetőség ez??? Körülnéztem közeli ismerőseim között és nem igazán tudtam beazonosítani a jelenséget. Aztán egyik este mégis történt valami...

Nemrég érdekes és számomra meglepő beszélgetést folytattam egy ismerőssel, mindketten egy Budapesten működő zsidó oktatási szervezet tagjai vagyunk. Még nincs harmincéves, de amikor a közösség vérkeringésébe kerültem, úgy éreztem, hogy ő egy tapasztalt tag, aki a zsidóság számos területén otthon van, nem túlságosan vallásos, de mindig szoknyában jelenik meg a rendezvényeken.

Egyik este beszélgettünk erről arról, valahogy szóba került a zsidóság is (micsoda véletlen). Ekkor tudtam

meg, hogy ő pár éve szerzett tudomást arról, hogy zsidó származású, az egyik rokona szólt el magát. Szülei ezt mélyen titkolták előtte. A szűk családja arról sem tud, hogy az oktatási szervezetben tölt heti két estét... Rá kérdeztem, mit gondol, miért titkolóznak a szülei: a válasza az volt, hogy valószínűleg őt féltik.

Én olyan környezetben nevelkedtem, ahol nem volt központi téma a holokauszt, de tudtam arról, hogy mi is történt a családommal. Úgy gondolom, hogy az ilyen jellegű, generáció-

kon átívelő hatásokat hosszútávon nem lehet titkolni, hiszen úgyszólván kiderülnek, mint ezt a fenti példa is mutatja. Vajon le lehet-e élni úgy egy életet, hogy nem foglalkozunk a gyökereinkkel? Vajon nem szólja-e el magát egy távoli rokon? Vajon nem lesz-e valami gyanús számunkra? Egy filmben hallottam egy nagyon találó gondolatot az elhallgatással kapcsolatban, valahogy így hangzott: Söpörjünk mindent a szőnyeg alá, aztán majd átessünk rajta.

A cikket gondolatébresztő írásnak szántam, ha a Kedves Olvasónak ezzel sikerült megmozgatnom a fantáziáját, kérem, szóljon hozzá cikkemhez. E-mail: kile@menhaz.sk. ■

Miklós Dóri

A decemberi Hitközségi Híradó oldalait Berényi Szilvia (Budapest) felvételei illusztrálják, a fotósorozat címe: Szentföld fekete-fehérben

Vezetőségi ülés

November 18-án tartotta soros ülését a KZSH vezetősége, melyen Pasternák Antal elnök beszámolt a 2014-es jubileumi évvel kapcsolatos galántai elnöki értekezletről és a KZSH előkészületeiről. Kollár Zoltán az aktuális felújításokról szólt. Hamarosan megkezdődhet a Menház udvarának rendezése és tavasszal az Eötvös utca 9. homlokzatának felújítása. A Menházban a korábbi textilüzlet he-

lyén kerül kialakításra az új közösségi múzeum. Paszternák Tamás a jövő programjait ismertette. A hitközség vezetése elfogadta a tagok szociális helyzetének felmérésével és a szükséges segítségnyújtással kapcsolatos feladatokat. A vitában Ing. Weissová Alica és dr. Novák Tamás tagok is aktívan szóltak hozzá a kérdéshez. A vezetőségi ülés kiemelt témája volt az oktatási tevékenység, a komáromi zsidó közösség jövője, a tagok aktivizálásának lehetőségei. ■

✍

Slávnostný prejav Ing. Antona Pasternáka na spomienkovej slávnosti na židovskom cintoríne

Na večnú pamiatku v svätostánku Večného Pána svätých, mužov, žien a detí, členov našej svätej komunity tu, v Komárne – nech je postavený Sion a Jeruzalem – ktorí zahynuli v mukách, boli kruto zabití v pracovných táboroch, a ktorí boli odvečení v roku 5704 [=1944] do zeme prenasledovania a prekliatymi zloduchmi zabití, zmasakrovaní a spálení ako stádo na bitúnku, otcovia, matky a deti, milovaní a svojim životom milí, zbožní, pravdiví a čistí spolu za posvätenie mena Večného Pána. Zachovaj Bože ich pamiatku spolu s ostatnými pravdivými sveta.

Týmito slovami začína nápis pamätnej tabule v komárňanskej synagóge. V duchu týchto myšlienok zdravím všetkých prítomných na spomienkovej slávnosti pri príležitosti 69. výročia deportácie Židov z Komárna a okolia. Blížiac sa k jubilejnému, sedemdesiatemu výročiu, sa nám možno zdá, že nevieme povedať už nič nové, nič čo by už nebolo odznelo. Ale nie je to tak. Tragédia komárňanskeho židovstva, nehovoriac o histórii menších obcí, dodnes nie je spracovaná. Nepodarilo sa nám zozbierať väčšinu mien, nepreskúmali sme v plnej miere archívy. Nie je to však vylučnou úlohou židovskej komunity, je to zadaním aj pre majoritnú spoločnosť. Môžem len dúfať, že miestna samospráva, tunajšie školy a kultúrne inštitúcie budú aktívnymi účastníkmi udalostí, spojených s okrúhlymi výročím, postavajú sa konečne aj tu zoči-voči skutočnosti, že holokaust by sa bez aktívnej či pasívnej účasti nežidovského obyvateľstva nebol mohol uskutočniť.

Medzičasom nás potichu opúšťajú tí, ktorí prežili, ktorí na vlastnej koži okúsili, čo znamenalo byť v tých dobách Židom. Odchádzajú a zanechávajú po sebe zívajúcu prázdnotu. V uplynulom roku sme sa lúčili s tromi z nich, ktorí, našťastie, kým vládali, rozprávali, a tak vďaka modernej technike zostanú ich myšlienky zachované pre budúce generácie. Na minuloročný pamätný deň ujo Gyuri Adam z Bratislavy trochu meškal, mnohí z nás ho takmer nespoznali. Ako potomok komárňanskej rodiny Abeleszovcov holokaust nielen prežil, ale zachraňoval aj svojich súvercov, pomáhal veľvyslanectvu Vatikánu v Budapešti. Väčšina Komárňanov si ho pamätá už len ako vedúceho cestovnej kancelárie Čedok, o jeho životnom príbehu vedia málo. Žiaľ, dnes už vieme, že v tomto roku nebude len meškať, viac už nepríde... Nie je tu ani teta Ella Horsky, jej pamiatku nám zachová nedávno dokončený krátky film Dievča z kúpeľov a nesedí tu v kúte ani moja mamka, najstaršia občianka mesta, ktorá bola do konca svojho života aktívnou členkou našej komunity. Smutné chvíle, traja z tých,

ktorí prežili, tri životné príbehy, ktoré už patria minulosti.

Našťastie sú medzi nami ešte takí, ktorí spomínajú. Nedávno nám svoj životný príbeh porozprávala Magda Gorál Steiner, ktorá sa nedávno zúčastnila na maturitnom stretnutí po 70 rokoch na tunajšom maďarskom gymnáziu. V jej príbehu oživa obraz Komárna tej doby, strašné obdobie koncom tridsiatych a začiatkom štyridsiatych rokov, keď už nebolo dobré byť Židom. K nemeckému pádu bolo ešte ďaleko, ale časť miestneho obyvateľstva sa k členom židovskej komunity už v tom čase správala nehorázne. Dnes sa na tieto veci akosi zabúda...

V súčasnosti nachádzajú udalosti pripomínajúce tú strašnú dobu svojich prívrzencov aj v Komárne. V našom milovanom meste už nachádzame aj takých, ktorí holokaust zapierajú. Musíme tieto procesy zastaviť. Zákonodarcovia sú zodpovední za to, aby urobili všetko v záujme toho, aby sa židovské komunity mohli k svojej identite hlásiť so vztyčenou hlavou a aby nikto nemozol – ani len myšlienkou – spochybniť pamiatku obetí holokaustu.

Za uplynulých viac ako 220 rokov nebolo vždy ľahké byť Židom v Komárne. Rozpráva o tom naša práve vychádzajúca publikácia a materiál nedávno zostavenej putovnej výstavy pod názvom Mozaika z histórie komárňanskeho židovstva.

Holokaust bol jedným z významných prvkov tejto mozaiky, ale našťastie aj pred aj po tomto krvavom období môžeme hovoriť o bohatom živote našej komunity.

Na tomto mieste musím spomenúť dôležitý štvorček tejto mozaiky. Pred niekoľkými týždňami, podľa židovského kalendára 4. dňa mesiaca sivan, sme si pripomínali 100. výročie úmrtia významného člena komárňanskej židovskej komunity Kálmána Frieda. Jemu vďačíme za budúcu Útulku (Menház), dnešný symbol židovskej komunity mesta. Venujme jeho pamiatke niekoľko okamihov.

Boli by sme radi, keby k existujúcim prvkom mozaiky pribúdali ďalšie a aby tu ešte dlhé desaťročia existovala židovská komunita. Pomaly sú k tomu vytvorené všet-

ky podmienky. Po dnešnej slávnosti posvätime textílie synagógy, ktoré tu sedemdesiat rokov chýbali. Nedávno sa jeden z vedúcich osobností slovenskej komunity spýtal: Načo? Prečo je to dôležité? Preto, aby sme dali najavo, že komárňanská komunita žije, túži žiť, chceme pokračovať v tradíciách predkov, z času na čas sa zísť v synagóge, na kultúrnych podujatiach, zúčastniť sa na spoločných výletoch, učiť sa po hebrejsky. Všetko je dané, treba možnosti len využívať. Život tejto komunity môžete však zabezpečiť len vy, jej členovia, z ktorých mnohí prídete medzi nás len raz ročne, v tento pamätný deň. Práve preto pobádam každého, aby bol aktívnym účastníkom našich podujatí počas celého roka a takýmto spôsobom prispel k zachovaniu židovskej komunity v Komárne.

Rok 2013 patrí prípravám, rok 2014 bude rokom jubilej. Uplynie 100 rokov od úmrtia jedného z najvýznamnejších rabínov, Ármina Schnitzera, ktorého kniha Obrazy židovskej kultúry. Z môjho života bude v slovenskom a maďarskom preklade vydaná po prvýkrát práve v roku centenária. Budeme spomínať na 100. výročie vypuknutia I. svetovej vojny a mali by sme vedieť viac o komárňanských Židoch, ktorí v tejto vojne položili svoje životy za vlasť. Ich mená nám pripomína len pamätník v dome smútku.

Rad okrúhlych výročí uzatvára 70. výročie holokaustu. Chceli by sme si pripomenúť pamiatku tých občanov z Komárna i okolia, po ktorých nezostala ani stopa, ktorí vyleteli von komínom v čiernom dyme plynových komôr. Bolo by dobre, keby sa opäť objavili ich mená, pamiatka rodín, keby obyvatelia mesta vedeli, kto bol Mór Lipscher, zakladateľ tunajšej nemocnice, čo sa stalo s rabínmi, kantormi i radovými členmi našej komunity. Boli by sme radi, keby sa v Komárome i v obciach Komárňanskeho okresu objavilo viac pamätníkov. Tieto úlohy však nie sú len vecou židovskej komunity. Nesú za ňu spoločnú zodpovednosť aj miestne samosprávy, vzdelávacie a kultúrne inštitúcie. Je k tomu potrebná súdržnosť, ku ktorej poskytneme všetku našu pomoc.

Boli by sme radi, keby sa jednou z najvýznamnejších udalostí pamätného roka stalo druhé svetové stretnutie komárňanských Židov. V dňoch 6-8. júna 2014 očakávame tých nemnohých, ktorí holokaust prežili, ich deti, vnukov i pravnukov zo všetkých kontinentov. Korene nás volajú späť. Spomínajme spoločne! ■

Nestarnúce melódie – Chanuka 5774 v Komárne

Horúčkovité práce charakterizovali predsviatočnú náladu v Komárne. Zoltán Kollár a Antal Paszternák – členovia nášho vedenia, urobili všetko v záujme toho, aby sa naše stretnutie 1. decembra mohlo konať v novej sále Móra Lipschera s kapacitou 50 osôb, ktorá bude v budúcnosti miestom prednášok a koncertov. Podľa našich plánov tu v júni budúceho roka otvoríme výstavu Mikromúzea Ármina Schitzera. Obnovili sme elektrické vedenia, položili novú dlážku, bolo čerstvo vymalované, čo prispelo k výnimočnej atmosfére tohtoročných sviatkov svetla – Chanuky.

V nedeľu poobede predviedli Eszter Bíró s Máté Háomirim fantastický koncert. Mnohým sa neušlo miesto, museli v priebehu koncertu melódii z hier so židovskou tematikou stáť. Nestarnúce melódie očarili obecenstvo. Bolo to dôstojné otvorenie novej sály, ktorú zútulňujú aj rollupy putovnej výstavy o komárňanskom židovstve.

Gábor Fináli, študent Rabínskej univerzity v Budapešti a náboženský líder juhopeštianskej synagógy, hovoril v sále Zoltána Wallensteina o histórii a tradíciách sviatku a potom prostredníctvom kvízu preskúšal vedomosti prítomných. Na bohato prestretých stoloch nechýbali izraelské

jedlá a nápoje, ktoré našej komunite venoval podnikateľ Yossi Weiss s manželkou Miriam. O ovocie sa aj tentokrát postarala rodina Toledano.

Po zapálení sviečok nasledoval spoločný spev, vyhodnotenie súťaže v pečení chanukových šišiek, odovzdanie sladkých odmiem v rámci sviatočnej tomboly. Vďaka za spoluprácu patrí Dóre Miklós a Tamásovi Paszternákovi za zorganizovanie podujatia, ako aj vedúcej kancelárie Judite Haasovej a všetkým členom, ktorí boli nápomocní pri jeho priebehu. ■

PA

Otvorená univerzita

V novembri sme usporiadali druhú prednášku Otvorenej univerzity Židovskej univerzity v Budapešti, na ktorej zástupca rektora dr. János Oláh prednášal o etnografických súvislostiach židovskej svadby. O program bol mi-

moriadny záujem, pricestovali aj poslucháči z Bratislavy. Prednášku do slovenčiny tlmočila dr. Ágnes Padlovicsová. Prvý semester sa skončí v decembri, veríme, že na jar sa do našej iniciatívy zapoja aj viacerí záujemcovia. ■

PT

Krúžok priateľov múzeí – predstavenie knihy a premietanie filmu v Komárne

Posledný novembrový utorok sa vo vzdelávacom stredisku Arany 17 v Komárne uskutočnilo pravidelné mesačné stretnutie priateľov múzea. Podujatie bolo venované histórii Židov v Komárne. Prítomných privítala riaditeľka múzea Emese Számadó a potom Tamás Paszternák, koordinátor programov ŽNO v Komárne, predstavil knihu, ktorú vydala komárňanská komunita pod názvom Mozai-

ka z histórie Židov v Komárne, ako aj iné publikácie z dielne náboženskej obce. V druhej časti programu bol premietnutý film Komárňanská ŽNO má 220 rokov. Prítomní boli aj jeho autori, Ágnes Padlovicsová a Milan Drozd. Program bol ukončený diskusiou. ■

PT

Mozaika z histórie Židov v Komárne

V priebehu mesiaca november sa kniha Mozaika zo života Židov v Komárne dostala na police kníhkupectiev v Komárne. Túto knihu si môžete objednať aj prostredníctvom internetu, vo väčších internetových obchodoch a, samozrejme, aj naďalej na našom sekretariáte. ■

Úspešné tendre

Židovský humanitný fond Holandska podporil náš program na rok 2014 – Machor – budúcnosť. Ďakujeme! ■

Dostali sme dar – knihy

Riaditeľ budapeštianskeho vydavateľstva Gabbiano print Gábor Izsák daroval do našej miniknižnice knižný dar. Touto cestou mu ďakujeme! ■

Správy o cintoríne

Ukončili sa jesenné práce na cintoríne. Cintorín môžete navštevovať s výnimkou soboty a židovských sviatkov v priebehu celého dňa (od východu slnka do jeho západu). Už boli postavené náhrobné kamene, objednané v októbri. ■

Môžete si objednať kóšer pečivo

Kóšer výrobky (barches, kakaový koláč atď.) si môžete objednať na piatok 24. januára 2014. Vaše objednávky očakávame do stredy na tel.čísle 7731-224 alebo na adrese kile@menhaz.sk. ■

Žiadame Vašu podporu

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX
Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX
Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Krátke správy

☆ Spravodajcu, Komárňanskú židovskú náboženskú obec a klub Šalom podporili: Bakonyi István (Budapest), Feketeová Mária (Komárno/Komárom), Parnes (Wilheim) Ági (Izrael) a darcovia, ktorí si priali zostať v anonymite. Ďakujeme!

☆ Získali sme nové knihy do našej miniknižnice Bélu Spitzera. Čitatelia sú očakávaní!

☆ Ešte pred koncom tohto roku podáme prihlášky do verejných súťaží na rok 2014. O výsledkoch sa dočítate na stránkach našich novín.

☆ V Menháze je každú stredu kurz hebrejštiny, ktorý vedie pani profesorka Zuzana Toledo.

☆ Touto cestou vyjadrujeme poďakovanie pani Judite Vincze-Schweitzer, ktorá ako dobrovoľníčka preložila do angličtiny program Svetového stretnutia komárňanských Židov.

Správy z Eötvösovej ulice 9.

Vzmysle uznesenia vedenia ŽNO, so súhlasom nájomníkov, sa na jar začne výmena okien a dverí. V závislosti od finančnej situácie ŽNO bude nasledovať aj rekonštrukcia fasády domu. ■

(Pokračovanie zo strany 1.)

Streda, 24. septembra

Erev Roš Hašana

Október

Piatok 3. októbra

Kol Nidré

Sobota 4. októbra

Jom Kipur

Sukot Party

November

Pamätná konferencia o rabínovi Schnitzerovi a predstavenie knihy o ňom

December

Sviatok svetiel Chanuka

Okrem uvedených aktivít usporiadame výlet a budeme pokračovať v Otvorenej univerzite Židovskej univerzity. Radi Vás uvítame! ■

Holy Land in Black and White

Decembrové číslo Spravodaja ilustrujú fotky Szilvii Berényi (Budapešť) s názvom Svätá zem v čierno-bielom

Pamätný deň holokaustu, vyhlásený OSN, a TuBiŠvat

ŽNO v Komárne Vás srdečne pozýva na stretnutie pri príležitosti Pamätného dňa holokaustu, vyhláseného OSN a Nového roku stromov – TuBiŠvat, ktoré sa uskutoční 26. januára 2014 o 14.30 hod. v Komárne, v Menháze - Židovskom kultúrnom a spoločenskom stredisku.

Predbežný program:

14:30 – dr. Zoltán Vági: **Kto rozhodol o deportácii Židov?** Berlin-Bratislava-Budapešť-Birkenau 1942-1944

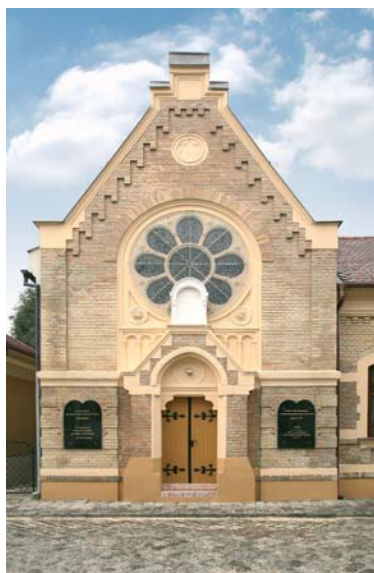
Dr. Zoltán Vági: historik, zástupca riaditeľa Výskumného strediska spoločenských konfliktov Budapešťskej Univerzity Lóránda Eötvösa, spoluautor vedeckej publikácie o holokauste, ktorá vyšla v Maďarsku aj v USA.

15:15 – dr. Miroslav Michela: **Výskum dejín židovského osídlenia v Komárne.**

Miroslav Michela (1978), narodený v Komárne, momentálne pracovník Historického ústavu SAV v Bratislave a Ústavu českých dejín FF Univerzity Karlovej v Prahe. Autor viacerých vedeckých publikácií, zakladateľ a bývalý šéfredaktor internetového časopisu www.forumhistoriae.sk

16:00 – **TuBiŠvat – stretnutie v klube Šalom** – Nový rok stromov oslávim s 15 druhmi ovocia.

Program bude dvojazyčný, každú prednášku si budete môcť vypočuť v slovenčine aj v maďarčine, zabezpečíme simultánne tlmočenie. Radi Vás uvítame! ■

Spoznajte svet počítačov!

V roku 2014 by sme chceli v Menháze spustiť nový program. Medzi našimi členmi je viacero takých, pre ktorých je svet počítačov neznámy a radi by sa naučili:

- používať internet,
- chceli by udržiavať kontakt s rodinou, so známymi, s členmi komunity,
- chceli by čítať knihy, pozeráť filmy, počúvať rozhlasové relácie, prípadne využívať výhody diaľkového dozoru,
- prostredníctvom internetu by sa chceli zapojiť do on-line programov.

Tu sa naskytá príležitosť! Vaše prihlášky očakávame do 15. januára 2014 na adrese kile@menhaz.sk. V závislosti od počtu prihlásených, začneme s vyučovacím začiatkom budúceho roku. Zúčastnite sa aj vy na tomto pravidelnom a užitočnom podujatí! ■

Význačnejšie programy 2014

Naša komunita plánuje na budúci rok realizáciu týchto väčších programov:

Január

Nedeľa, 26. januára

Pamätný deň holokaustu – konferencia na Nový rok stromov – TuBiŠvat

Február

Vzdelávací on-line program, vzdelávacia súťaž pre žiakov

Marec

Nedeľa, 16. marca

Purim

Apríl

2. séderový večer

Máj

Nedeľa, 4. mája

Komárňanské dni

Jún

6.-8. júna – Svetové stretnutie komárňanských Židov

September

Nedeľa, 7. septembra

Európsky deň židovskej kultúry

(Pokračovanie na strane 2.)